

USTAWA

z dnia 2007 r.

o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1. W ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W obwodach do głosowania utworzonych za granicą można głosować również korespondencyjnie.”;

2) w art. 16:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Obwodowe komisje wyborcze w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich, o których mowa w art. 23 ust. 4, powołują spośród wyborców kapitanowie tych statków. Tryb i termin powoływania tych komisji ustala, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, mając na uwadze konieczność zapewnienia pełnej realizacji prawa obywateli polskich do udziału w wyborach.”,

b) dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Obwodowe komisje wyborcze w obwodach głosowania utworzonych za granicą powołują spośród wyborców konsulowie. Tryb i termin powoływania tych komisji ustala, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zagranicznych, mając na uwadze konieczność zapewnienia pełnej realizacji prawa obywateli polskich do udziału w wyborach.”;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2005 r. Nr 160, poz. 1346 oraz z 2006 r. Nr 218, poz. 1592.

3) w art. 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Spis wyborców sporządza się w 2 egzemplarzach, oddzielnie dla każdego obwodu głosowania, na podstawie stałego rejestru wyborców w gminie albo zagranicznego rejestru wyborców, prowadzonego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2005 r. Nr 160, poz. 1346 oraz z 2006 r. Nr 218, poz. 1592).”;

4) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. 1. Wyborcy przebywający za granicą i posiadający ważne polskie paszporty, inne dokumenty paszportowe lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, ważne polskie dowody osobiste, są wpisywani do spisu wyborców sporządzanego przez właściwego terytorialnie konsula.

2. W przypadku wyborców, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej albo funkcjonariuszami formacji podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pełniącymi służbę poza granicami państwa, wpisanie do spisu wyborców może nastąpić również na podstawie ważnych kart tożsamości.

3. Wyborcy nie ujęci w zagranicznym rejestrze wyborców są wpisywani na podstawie osobistego zgłoszenia wniesionego ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie, telefaksem lub pocztą elektroniczną. Zgłoszenie powinno zawierać nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, miejsce zamieszkania wyborcy, numer ważnego polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, serię i numer ważnego polskiego dowodu osobistego, a także miejsce i datę jego wydania. Zgłoszenia można dokonać najpóźniej w 3 dniu przed dniem wyborów.

4. W przypadku wyborców, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej albo funkcjonariuszami formacji podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pełniącymi służbę poza granicami państwa, zgłoszenie, o którym mowa w ust. 3, zamiast danych dotyczących paszportu, innego

dokumentu paszportowego lub dowodu osobistego może zawierać serię i numer karty tożsamości.

5. W przypadku wyborców, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej pełniącymi służbę poza granicami państwa w ramach jednostek wojskowych, zgłoszenie przekazuje właściwemu terytorialnie konsulowi dowódca jednostki, w formie zbiorowego wykazu żołnierzy. Wykaz obejmuje dane, o których mowa w ust. 3, z zastrzeżeniem ust. 4, oraz podpis żołnierza potwierdzający jego osobiste zgłoszenie o wpisanie go do spisu wyborców.

6. W przypadku wyborców, będących funkcjonariuszami formacji podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych pełniącymi służbę poza granicami państwa w ramach kontyngentów, zgłoszenie przekazuje właściwemu terytorialnie konsulowi dowódca kontyngentu, w formie zbiorowego wykazu funkcjonariuszy. Wykaz obejmuje dane, o których mowa w ust. 3, z zastrzeżeniem ust. 4, oraz podpis funkcjonariusza potwierdzający jego osobiste zgłoszenie o wpisanie go do spisu wyborców.

7. Zaświadczenie o prawie do głosowania wydaje konsul na podstawie rejestru wyborców, a po sporządzeniu spisu wyborców – na podstawie spisu wyborców.

8. Minister właściwy do spraw zagranicznych, po uzyskaniu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i aktualizacji zagranicznego rejestru wyborców oraz spisu wyborców, a także sposób powiadamiania urzędów gmin o objętych spisem wyborców osobach stale zamieszkałych w kraju i sposób wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania.

9. Reklamacje w sprawach spisu wyborców rozpatruje konsul. Od decyzji podjętych w tych sprawach nie przysługuje środek prawny.”;

4) po art. 36 dodaje się art. 36a w brzmieniu:

„Art. 36a. Osoby ujęte w zagranicznym rejestrze wyborców i wpisane do spisu wyborców sporządzonego na potrzeby pierwszego głosowania są wpisywane do spisu wyborców sporządzanego na potrzeby ponownego głosowania, bez konieczności składania ponownego wniosku o wpis.”;

5) w art. 49:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich odbywa się między godziną 6⁰⁰ a 20⁰⁰ czasu miejscowego. Jeżeli głosowanie miało być zakończone w dniu następnym po dniu głosowania w kraju, głosowanie przeprowadza się w dniu poprzedzającym.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych za granicą odbywa się między godziną 8⁰⁰ a 20⁰⁰ czasu miejscowego. Jeżeli głosowanie miało być zakończone w dniu następnym po dniu głosowania w kraju, głosowanie przeprowadza się w dniu poprzedzającym.”;

6) po art. 60a dodaje się art. 60b w brzmieniu:

„Art. 60b. 1. Wyborcy ujęci w rejestrze wyborców, zamierzający głosować korespondencyjnie, otrzymują z właściwego konsulatu kartę do głosowania oraz zaświadczenie o czynnym prawie wyborczym listownie, na podstawie osobistego zgłoszenia wniesionego ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie, telefaksem lub pocztą elektroniczną. Zgłoszenie powinno zawierać nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, miejsce zamieszkania wyborcy, adres umożliwiający przekazanie karty do głosowania oraz zaświadczenia o czynnym prawie wyborczym, numer i datę ważności polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, serię i numer ważnego polskiego dowodu osobistego, a także miejsce i datę jego wydania. Zgłoszenia można dokonać najpóźniej w 14 dniu przed dniem wyborów.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje pierwsze głosowanie i ponowne głosowanie, i skutkuje skreśleniem ze spisu wyborców dla obu głosowań.

3. Przekazanie kart do głosowania oraz zaświadczeń o czynnym prawie wyborczym wyborcom, którzy zgłosili chęć głosowania korespondencyjnego, powinno nastąpić w terminie umożliwiającym zwrotne przekazanie kart do głosowania do obwodowych komisji wyborczych przed zakończeniem głosowania, jednak nie później niż na 5 dni przed dniem wyborów.

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych, po uzyskaniu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne głosowania korespondencyjnego za granicą w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

mając na uwadze konieczność zachowania konstytucyjnych zasad wyboru oraz zapewnienia sprawnego przebiegu głosowania.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, zostaną określone w szczególności:

- 1) tryb przekazywania kart do głosowania oraz zaświadczeń o czynnym prawie wyborczym wyborcom, którzy zgłosili chęć głosowania korespondencyjnego,
- 2) sposób zwrotnego przekazywania kart do głosowania oraz zaświadczeń o czynnym prawie wyborczym do obwodowych komisji wyborczych,
- 3) sposób postępowania z kartami do głosowania, które zostały przekazane drogą korespondencyjną,
- 4) sposób postępowania z kartami do głosowania, które dotarły do obwodowej komisji wyborczej po zakończeniu głosowania.”.

Art. 2. W ustawie z dnia z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W obwodach do głosowania utworzonych za granicą można głosować również korespondencyjnie.”;

- 2) w art. 17 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Spis wyborców, z zastrzeżeniem art. 25 ust. 1 i art. 84c ust. 1, jest sporządzany i aktualizowany przez gminę jako zadanie zlecone.”;

- 3) uchyla się art. 26;

- 4) w art. 28 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Reklamacje w sprawach spisu wyborców dotyczącego osób, o których mowa w art. 25 ust. 1, rozpatruje kapitan statku. Od decyzji podjętych w tych sprawach nie przysługuje środek prawny.”;

5) w art. 31 uchyla się ust. 1-3;

6) w art. 32 uchyla się ust. 2;

7) w art. 33 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) okręgowa komisja wyborcza Polaków za granicą.”;

8) po art. 47 dodaje się art. 47a w brzmieniu:

„Art. 47a. Przepisy dotyczące okręgowej komisji wyborczej stosuje się odpowiednio do okręgowej komisji wyborczej Polaków za granicą.”;

9) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. 1. Obwodowe komisje wyborcze w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich powołują spośród wyborców kapitanowie tych statków. Przepis art. 48 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. a) oraz ust. 4 – 8 stosuje się odpowiednio.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, tryb i termin powoływania komisji, o których mowa w ust. 1.”;

10) w art. 59 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich odbywa się między godziną 6⁰⁰ a 20⁰⁰ czasu miejscowego. Jeżeli głosowanie miało być zakończone w dniu następnym po dniu głosowania w kraju, głosowanie przeprowadza się w dniu poprzedzającym.”;

11) w art. 67 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) obywatela polskiego stale zamieszkującego za granicą, a głosującego w kraju na podstawie ważnego polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, ważnego polskiego dowodu osobistego, jeżeli udokumentuje, iż stale zamieszkuje za granicą. W takim wypadku komisja odnotowuje numer paszportu lub innego dokumentu paszportowego albo serię i numer dowodu osobistego oraz miejsce i datę jego wydania w rubryce spisu "uwagi".”;

12) w art. 68 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2005 r. Nr 140, poz. 1173 oraz z 2006 r. Nr 218, poz. 1592.

„3. Wyborca głosujący za granicą otrzymuje kartę do głosowania wyłącznie po okazaniu obwodowej komisji wyborczej:

- 1) ważnego polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego, lub
- 2) ważnego polskiego dowodu osobistego, lub
- 3) ważnej karty tożsamości – w przypadku żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy formacji podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pełniących służbę poza granicami państwa.”;

13) w art. 76 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Wyniki głosowania z obwodów utworzonych na polskich statkach morskich są przekazywane okręgowej komisji wyborczej właściwej dla siedziby armatora.

5. Zasady i tryb przekazywania okręgowej komisji wyborczej wyników głosowania i protokołów głosowania z obwodów głosowania, o których mowa w ust. 4, określi Państwowa Komisja Wyborcza po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.”;

14) w art. 79 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W odniesieniu do wyborcy przebywającego na polskim statku morskim wymogi wymienione w ust. 1 uważa się za spełnione, jeżeli protest został złożony kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu.”;

15) po rozdziale 10 dodaje się rozdział 10a w brzmieniu:

„Rozdział 10a

Przepisy szczególne dotyczące przebiegu wyborów za granicą

Art. 84a. 1. Zagraniczny rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze działania właściwego terytorialnie konsula, którym przysługuje prawo wybierania.

2. Zagraniczny rejestr wyborców służy do sporządzania spisów wyborców dla wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, dla wyborów do Sejmu i do Senatu oraz sporządzania spisów osób uprawnionych do udziału w referendum ogólnokrajowym.

3. W zagranicznym rejestrze wyborców wymienia się nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, numer ważnego polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, serię i numer ważnego polskiego dowodu osobistego i adres zamieszkania wyborcy.

4. Wyborcy są wpisywani do zagranicznego rejestru wyborców na wniosek, który powinien zawierać nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, numer i datę ważności polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, serię i numer ważnego polskiego dowodu osobistego oraz miejsce zamieszkania.

5. Rejestr wyborców prowadzą właściwi terytorialnie konsulowie.

6. Rejestr wyborców jest udostępniany, na pisemny wniosek, do wglądu w siedzibie konsulatu.

7. Do osób pozbawionych prawa wybierania stosuje się przepisy art. 14.

Art. 84b. 1. Każdy może wnieść do właściwego terytorialnie konsula reklamację na nieprawidłowości w zagranicznym rejestrze wyborców, a w szczególności w sprawie:

- 1) pominięcia wyborcy w zagranicznym rejestrze wyborców,
- 2) wpisania do zagranicznego rejestru wyborców osoby, która nie ma prawa wybierania,
- 3) niewłaściwych danych o osobach wpisanych do zagranicznego rejestru wyborców,
- 4) ujęcia w zagranicznym rejestrze wyborców osoby, która nie zamieszkuje stale na obszarze działania właściwego terytorialnie konsula.

2. Reklamację wnosi się pisemnie lub ustnie do protokołu.

3. Konsul obowiązany jest rozpatrzyć reklamację w terminie 3 dni od dnia jej wniesienia i wydać decyzję w sprawie.

4. Decyzję wraz z uzasadnieniem doręcza się niezwłocznie wnoszącemu reklamację, a gdy dotyczy ona innych osób – również tym osobom.

5. Na decyzję nieuwzględniającą reklamacji lub powodującą skreślenie z zagranicznego rejestru wyborców wnoszący reklamację bądź osoba skreślona z

rejstru może wnieść, w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji, skargę za pośrednictwem konsula do sądu rejonowego właściwego dla dzielnicy Warszawa – Śródmieście. Przepisy art. 13 ust. 3 i 4 stosuje się.

Art. 84c. 1. Wyborcy przebywający za granicą i posiadający ważne polskie paszporty, inne dokumenty paszportowe lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, ważne polskie dowody osobiste, wpisywani są do spisu wyborców sporządzanego przez właściwego terytorialnie konsula.

2. W przypadku wyborców, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej albo funkcjonariuszami formacji podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pełniącymi służbę poza granicami państwa, wpisanie do spisu wyborców może nastąpić również na podstawie ważnych kart tożsamości.

3. Wyborcy nie ujęci w zagranicznym rejestrze wyborców są wpisywani na podstawie osobistego zgłoszenia wniesionego ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie, telefaksem lub pocztą elektroniczną. Zgłoszenie powinno zawierać nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, numer i datę ważności polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, serię i numer ważnego polskiego dowodu osobistego, a także miejsce i datę jego wydania oraz miejsce zamieszkania wyborcy. Zgłoszenia można dokonać najpóźniej w 3 dniu przed dniem wyborów.

4. W przypadku wyborców, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej albo funkcjonariuszami formacji podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pełniącymi służbę poza granicami państwa, zgłoszenie, o którym mowa w ust. 3, zamiast danych dotyczących paszportu, innego dokumentu paszportowego lub dowodu osobistego może zawierać serię i numer karty tożsamości.

5. W przypadku wyborców, będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej pełniącymi służbę poza granicami państwa w ramach jednostek wojskowych, zgłoszenie przekazuje właściwemu terytorialnie konsulowi dowódca jednostki, w formie zbiorowego wykazu żołnierzy. Wykaz obejmuje dane, o których mowa w ust. 3, z zastrzeżeniem ust. 4, oraz podpis żołnierza potwierdzający jego osobiste zgłoszenie o wpisanie go do spisu wyborców.

6. W przypadku wyborców, będących funkcjonariuszami formacji podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pełniącymi służbę poza granicami państwa w ramach kontyngentów, zgłoszenie przekazuje właściwemu terytorialnie konsulowi dowódca kontyngentu, w formie zbiorowego wykazu funkcjonariuszy. Wykaz obejmuje dane, o których mowa w ust. 3, z zastrzeżeniem ust. 4, oraz podpis funkcjonariusza potwierdzający jego osobiste zgłoszenie o wpisanie go do spisu wyborców.

7. Przepis art. 23 ust. 1 stosuje się odpowiednio do wyborców przebywających za granicą i posiadających ważne polskie paszporty, inne dokumenty paszportowe lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, ważne polskie dowody osobiste z tym, że zaświadczenie wydaje konsul na podstawie rejestru wyborców, a po sporządzeniu spisu wyborców – na podstawie spisu wyborców.

8. Minister właściwy do spraw zagranicznych, po uzyskaniu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i aktualizacji zagranicznego rejestru wyborców oraz spisu wyborców, a także sposób powiadamiania urzędów gmin o objętych spisem wyborców osobach stale zamieszkałych w kraju i sposób wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania.

9. Reklamacje w sprawach spisu wyborców rozpatruje konsul. Od decyzji podjętych w tych sprawach nie przysługuje środek prawny.

Art. 84d. 1. Tworzy się obwody głosowania dla obywateli polskich przebywających za granicą.

2. Obwody głosowania, o których mowa w ust. 1, tworzy, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zagranicznych, po uzyskaniu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, wyznaczając siedziby obwodowych komisji wyborczych, mając na uwadze konieczność zapewnienia pełnej realizacji prawa obywateli polskich do udziału w wyborach.

3. Obwody głosowania, o których mowa w ust. 1, wchodzi w skład okręgu wyborczego Polaków za granicą.

Art. 84e. Informacje o numerach i granicach obwodów głosowania utworzonych za granicą oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych podaje do wiadomości publicznej konsul, najpóźniej 21 dnia przed dniem wyborów.

Art. 84f. 1. Obwodowe komisje wyborcze w obwodach głosowania utworzonych za granicą powołują spośród wyborców konsulowie.

2. W skład obwodowej komisji wyborczej wchodzi od 5 do 9 członków powoływanych przez konsula spośród wyborców. Przepis art. 48 ust. 4-8 stosuje się odpowiednio.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, tryb i termin powoływania komisji, o których mowa w ust. 1.

4. Sposób sporządzania i przekazania kart do głosowania dla obwodów głosowania utworzonych za granicą ustala Państwowa Komisja Wyborcza, po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

5. Przepisy rozdziałów 7 i 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 84g. 1. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych za granicą odbywa się między godziną 8⁰⁰ a 20⁰⁰ czasu miejscowego. Jeżeli głosowanie miało być zakończone w dniu następnym po dniu głosowania w kraju, głosowanie przeprowadza się w dniu poprzedzającym.

2. Głosować można osobiście albo korespondencyjnie.

3. Wyborcy zarejestrowani w rejestrze wyborców, zamierzający głosować korespondencyjnie, otrzymują z właściwego konsulatu kartę do głosowania oraz zaświadczenie o czynnym prawie wyborczym listownie, na podstawie osobistego zgłoszenia wniesionego ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie, telefaksem lub pocztą elektroniczną. Zgłoszenie powinno zawierać nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL, miejsce zamieszkania wyborcy, adres umożliwiający przekazanie karty do głosowania oraz zaświadczenia o czynnym prawie wyborczym, numer i datę ważności polskiego paszportu, innego dokumentu paszportowego lub, w przypadku krajów Unii Europejskiej, serię i numer ważnego polskiego dowodu osobistego, a także miejsce i datę jego wydania. Zgłoszenia można dokonać najpóźniej w 14 dniu przed dniem wyborów.

4. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 3, skutkuje skreśleniem ze spisu wyborców dla danego głosowania.

5. Przekazanie kart do głosowania oraz zaświadczeń o czynnym prawie wyborczym wyborcom, którzy zgłosili chęć głosowania korespondencyjnego, powinno nastąpić w terminie umożliwiającym zwrotne przekazanie kart do głosowania do obwodowych komisji wyborczych przed zakończeniem głosowania, jednak nie później, niż na 5 dni przed dniem wyborów.

6. Minister właściwy do spraw zagranicznych, po uzyskaniu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne głosowania korespondencyjnego za granicą w wyborach do Sejmu i do Senatu, mając na uwadze konieczność zachowania konstytucyjnych zasad wyboru oraz zapewnienia sprawnego przebiegu głosowania.

7. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 6, zostaną określone w szczególności:

- 1) tryb przekazywania kart do głosowania oraz zaświadczeń o czynnym prawie wyborczym wyborcom, którzy zgłosili chęć głosowania korespondencyjnego,
- 2) sposób zwrotnego przekazywania kart do głosowania oraz zaświadczeń o czynnym prawie wyborczym do obwodowych komisji wyborczych,
- 3) sposób postępowania z kartami do głosowania, które zostały przekazane drogą korespondencyjną,
- 4) sposób postępowania z kartami do głosowania, które dotarły do obwodowej komisji wyborczej po zakończeniu głosowania.

Art. 84h. 1. Wyniki głosowania z obwodów utworzonych za granicą są przekazywane okręgowej komisji wyborczej Polaków za granicą.

2. Po wykonaniu czynności, o której mowa w ust. 1, przewodniczący obwodowej komisji wyborczej niezwłocznie, w sposób ustalony przez Państwową Komisję Wyborczą, przekazuje w depozyt konsulowi dokumenty z głosowania oraz pieczęć komisji.

3. Zasady i tryb przekazywania okręgowej komisji wyborczej Polaków za granicą wyników głosowania i protokołów głosowania z obwodów głosowania, o których mowa w ust. 1, określi Państwowa Komisja Wyborcza, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych.

4. Przepisy rozdziału 9 stosuje się.

Art. 84i. 1. W sprawach protestów przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu albo okręgu wyborczym Polaków za granicą lub wyborowi posła lub senatora stosuje się przepisy rozdziału 10.

2. W odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą wymogi wymienione w art. 79 ust. 1 uważa się za spełnione, jeżeli protest został złożony właściwemu terytorialnie konsulowi. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu.

Art. 84j. 1. Sposób sporządzania i przekazania kart do głosowania dla obwodów głosowania utworzonych za granicą ustala Państwowa Komisja Wyborcza, po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

2. Przepisy rozdziału 18 stosuje się.

Art. 84k. 1. Jeżeli okręgowa komisja wyborcza Polaków za granicą nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania za granicą w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania, o którym mowa w art. 84g, głosowanie w tych obwodach uważa się za niebyłe. Fakt ten odnotowuje się w protokole wyników głosowania w okręgu wyborczym Polaków za granicą, z wymienieniem obwodów głosowania oraz ewentualnych przyczyn niezyskania z tych obwodów wyników głosowania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do ustalania wyników wyborów posłów i senatorów w okręgowej komisji wyborczej Polaków za granicą.

3. Przepisy rozdziałów 19, 20, 29 i 31 stosuje się.

Art. 84l. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do konsula, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w konsulacie.

2. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, czynności wyborcze określone kalendarzem wyborczym oraz czynności, o których mowa w ust. 1, są dokonywane w godzinach urzędowania konsulatów.

3. Przepisy rozdziału 36 stosuje się odpowiednio.

Art. 84ł. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące głosowania w kraju, o ile nie są sprzeczne z przepisami niniejszego rozdziału.”;

16) w art. 136 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 136. 1. W celu przeprowadzenia wyborów do Sejmu tworzy się wielomandatowe okręgi wyborcze, zwane dalej "okręgami wyborczymi" oraz okręg wyborczy Polaków za granicą.”;

17) po art. 136 dodaje się art. 136a w brzmieniu:

„Art. 136a. 1. W skład okręgu wyborczego Polaków za granicą wchodzi obwody głosowania utworzone poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W okręgu wyborczym Polaków za granicą wybiera się 2 posłów.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o okręgu wyborczym albo o okręgowej komisji wyborczej, należy przez to rozumieć również, odpowiednio, okręg wyborczy Polaków za granicą albo okręgową komisję wyborczą Polaków za granicą, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej.”;

18) art. 159 otrzymuje brzmienie:

„Art. 159. Sposób sporządzania i przekazania kart do głosowania dla obwodów głosowania utworzonych na polskich statkach morskich ustala Państwowa Komisja Wyborcza, po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.”;

19) w art. 164 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli właściwa okręgowa komisja wyborcza nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania na polskich statkach morskich w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania, o którym mowa w art. 59 ust. 2, głosowanie w tych obwodach uważa się za niebyłe. Fakt ten odnotowuje się w protokole wyników głosowania w okręgu wyborczym, z wymienieniem obwodów głosowania oraz ewentualnych przyczyn nieuzyskania z tych obwodów wyników głosowania.”;

20) art. 191 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 191. 1. W celu przeprowadzenia wyborów do Senatu tworzy się na obszarze poszczególnych województw okręgi wyborcze oraz okręg wyborczy Polaków za granicą.”;

21) po art. 191 dodaje się art. 191a w brzmieniu:

„Art. 191a. 1. W skład okręgu wyborczego Polaków za granicą wchodzi obwody głosowania utworzone poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W okręgu wyborczym Polaków za granicą wybiera się 1 senatora.”;

22) w art. 192 ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) w województwie mazowieckim – 12 senatorów,”;

23) w art. 193 ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) okręgowa komisja wyborcza Polaków za granicą dla wyborów do Sejmu,”;

24) w art. 205 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli okręgowa komisja wyborcza Polaków za granicą nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania na polskich statkach morskich w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania, o którym mowa w art. 59 ust. 2, głosowanie w tych obwodach uważa się za niebyłe. Fakt ten odnotowuje się w protokole wyników głosowania w okręgu wyborczym, z wymienieniem obwodów głosowania oraz ewentualnych przyczyn niezyskania z tych obwodów wyników głosowania.”;

25) w art. 233 ust. 1 i 3 otrzymują brzmienie:

„Art. 233. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego, urzędu gminy albo kapitana statku, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu, w urzędzie gminy lub kapitanowi statku.”;

„3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, czynności wyborcze określone kalendarzem wyborczym oraz czynności, o których mowa w ust. 1, są dokonywane w godzinach urzędowania sądów, organów wyborczych lub urzędów gmin.”;

26) w załączniku nr 1 do ustawy akapit dotyczący okręgu wyborczego nr 15 otrzymuje brzmienie:

„OKRĘG WYBORCZY NR 15 – część województwa małopolskiego obejmująca obszary powiatów:

bocheński, brzeski, dąbrowski, proszowicki, tarnowski, wielicki

oraz miasta na prawach powiatu:

Tarnów.

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 8.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: TARNÓW.”;

27) w załączniku nr 1 do ustawy akapit dotyczący okręgu wyborczego nr 18 otrzymuje brzmienie:

„OKRĘG WYBORCZY NR 18 – część województwa mazowieckiego obejmująca obszary powiatów:

garwoliński, łosicki, makowski, miński, ostrołęcki, ostrowski, pułtuski, siedlecki, sokołowski, węgrowski, wyszkowski

oraz miast na prawach powiatu:

Ostrołęka, Siedlce.

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 11.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SIEDLCE.”;

28) w załączniku nr 1 do ustawy, po akapicie dotyczącym okręgu wyborczego nr 41, dodaje się akapit w brzmieniu:

„OKRĘG WYBORCZY POLAKÓW ZA GRANICĄ – obwody głosowania utworzone poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Liczba posłów wybieranych okręgu wyborczym Polaków za granicą wynosi 2.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej Polaków za granicą: WARSZAWA.”;

29) w załączniku nr 2 do ustawy, w części dotyczącej województwa mazowieckiego, akapit dotyczący okręgu wyborczego nr 17 otrzymuje brzmienie:

„OKRĘG WYBORCZY NR 17 – obejmujący obszary powiatów:

garwoliński, łosicki, makowski, miński, ostrołęcki, ostrowski, pułtuski, siedlecki, sokołowski, węgrowski, wyszkowski

oraz miast na prawach powiatu:

Ostrołęka, Siedlce.

Liczba senatorów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 2.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SIEDLCE.”;

30) w załączniku nr 2 do ustawy, po akapicie dotyczącym okręgu wyborczego nr 40, dodaje się część Obszar poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w brzmieniu:

Obszar poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

„OKRĘG WYBORCZY POLAKÓW ZA GRANICĄ – obejmujący obwody głosowania utworzone poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Liczba senatorów wybieranych okręgu wyborczym Polaków za granicą wynosi 1.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej Polaków za granicą: WARSZAWA.”.

Art. 3. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zachowują moc przepisy dotychczasowe.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Nowelizacja ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza zmiany polegające na umożliwieniu obywatelom polskim przebywającym za granicą głosowania korespondencyjnego oraz ułatwieniu głosowania przez żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy formacji podległych lub nadzorowanych przez Ministra właściwego do spraw wewnętrznych, pełniących służbę poza granicami państwa.

Dotychczasowe przepisy nie uwzględniały specyfiki tych środowisk. Polacy za granicą żyją w dużym rozproszeniu, często w miejscach znacznie oddalonych od polskich placówek konsularnych, w których organizowane są punkty do głosowania. Dotychczasowe prawo, w specyficznym środowisku diaspory polskiej, stosowało kalkę zasad wyborczych obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W efekcie, spośród blisko miliona Polaków przebywających za granicą (dokładne liczby nie są znane, są to jedynie szacunki Ministerstwa Spraw Zagranicznych) w procesie wyborczym uczestniczy zaledwie od 35 do 80 tys. osób. Podczas dotychczasowych wyborów stosowano ponadto niewygodną procedurę przewidującą konieczność każdorazowej rejestracji wyborców, a wszyscy wyborcy zagraniczni przypisani byli do okręgu wyborczego Warszawa-Centrum.

Nowelizacja ustawy wydaje się tym bardziej potrzebna, że od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej z kraju wyjechała, w poszukiwaniu pracy, znaczna liczba osób. Grupa ta w praktyce posiada bardzo ograniczone możliwości wyboru swojego przedstawicielstwa, od którego mogłaby wymagać reprezentowania w parlamencie spraw polskiej diaspory.

Zasadnicze zmiany, które zakłada nowelizacja to:

- wprowadzenie przejrzystego i wygodnego trybu rejestracji wyborców (może on także ułatwić placówkom konsularnym ocenę liczby osób posiadających polskie obywatelstwo, które na stałe przebywają w okręgu konsularnym),
- wprowadzenie możliwości głosowania korespondencyjnego (wszystkie kraje „starej Unii” posiadają możliwość głosowania w tej formie),

- utworzenie dodatkowego okręgu wyborczego, dzięki któremu Polacy za granicą będą wybierać „swoich” parlamentarzystów, którzy zadbają o interesy polskiej diaspory na forum polskiego Parlamentu.

Powyższe rozwiązania powinny zaowocować znacznym wzrostem liczby Polaków głosujących za granicą, a utworzenie oddzielnego okręgu wyborczego będzie czytelnym sygnałem, że Polska chce utrzymywać kontakt z Polonią, traktując ją poważnie i podmiotowo.

Wybory zorganizowane na określonych nowelizacją zasadach, poza odzwierciedleniem rzeczywistych preferencji wyborczych Polaków mieszkających za granicą, będą rozbudzać i utrwalać ich postawy obywatelskie. Z pewnością będzie to istotny czynnik wiążący Polaków za granicą ze sprawami polskimi, a to służyłoby podtrzymywaniu więzi z Ojczyzną.

Projekt nie narusza konstytucyjnych zasad głosowania, w szczególności zasady bezpośredniości, gdyż jej istotą nie jest bezpośrednio, fizyczne umieszczenie karty do głosowania w urnie, ale bezpośrednie podjęcie decyzji przez osobę uprawnioną i wyrażenie jej poprzez wypełnienie karty do głosowania.

Projekt nowelizacji przygotowany został w ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw Polonii i Polaków za Granicą, przy współudziale doświadczonych dyplomatów od lat zaangażowanych w organizację wyborów dla Polaków przebywających poza granicami kraju.

Rozstrzygając, które okręgi wyborcze zostaną pozbawione części dotychczas przypadających na nie mandatów, kierowano się zasadą by w maksymalnym stopniu zachować reprezentację poszczególnych regionów w Parlamencie. W tym celu zidentyfikowano okręgi wyborcze, gdzie występowała dotychczas największa nadreprezentacja, tzn. na jeden mandat przypadało najmniej wyborców.

W przypadku Senatu takim okręgiem okazał się okręg wyborczy nr 17. Posiadał on dotychczas 3 mandaty przy liczbie wyborców 739 860, co oznacza, że na 1 mandat przypadało 246 620 wyborców (przy średniej krajowej 302 290,3 wyborców na 1 mandat). Po zredukowaniu w tym okręgu wyborczym liczby mandatów senatorskich do 2, na 1 mandat senatorski przypadać będzie 369 930 wyborców. Liczba ta wprawdzie odbiega od średniej krajowej, ale nie wyróżnia się w sposób szczególny na tle innych okręgów wyborczych takich jak na przykład okręg nr 9 z siedzibą w Łodzi –

350 697,5 wyborców na 1 mandat, okręg nr 12 z siedzibą w Krakowie – 351 405,3 wyborców na 1 mandat, czy okręg nr 19 z siedzibą w Warszawie – 364 661,5 wyborców na 1 mandat.

W przypadku Sejmu liczbę mandatów ograniczono w okręgu nr 15, posiadającym dotychczas 9 mandatów na 543 069 osoby uprawnione do głosowania (tzn. 60 341 wyborców na 1 mandat) oraz w okręgu nr 18 posiadającym obecnie 12 mandatów na 739 860 osób uprawnionych do głosowania (tzn. 61 655 wyborców na 1 mandat). Po dokonaniu proponowanych zmian w okręgu nr 15 przypadać będzie 67 883,6 wyborców na 1 mandat, natomiast w okręgu nr 18 – 67 260 wyborców na 1 mandat. Liczby te wprawdzie odbiegają od średniej krajowej, która wynosi 65 715,3 wyborców na 1 mandat, ale i tak zachowane proporcje pozostają korzystniejsze niż w wielu innych okręgach. Na przykład w okręgu nr 2 z siedzibą w Wałbrzychu na 1 mandat przypada 71 286,4 wyborców, w okręgu nr 9 z siedzibą w Łodzi na 1 mandat, przypada 70 139,5 wyborców, zaś w okręgu nr 19 z siedzibą w Warszawie na 1 mandat przypada aż 73 345,7 wyborców.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt:

- osoby zamieszkałe lub przebywające poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej posiadające prawo do głosowania w wyborach Prezydenta RP oraz w wyborach do Sejmu i do Senatu,
- konsulowie Rzeczypospolitej Polskiej i placówki konsularne.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Projekt został uzgodniony w ramach uzgodnień międzyresortowych oraz skonsultowany z Państwową Komisją Wyborczą. Projekt był także umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Ostateczne koszty druku i dystrybucji kart do głosowania korespondencyjnego nie są możliwe do oszacowania na obecnym etapie prac nad projektem, gdyż nie wiadomo ile osób uprawnionych zechce skorzystać z tej formy głosowania.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy:

Brak wpływu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Brak wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny:

Brak wpływu.